

REPORTATGE La Comissió de la Canya, 50 anys unint un poble sense ajuntament

L'únic membre actiu des de la seva creació i l'actual president expliquen com s'aconsegueix arribar tan lluny en una aventura que va començar el 1967 | Els canvis burocràtics, els joves actuals i la pèrdua de l'autenticitat són alguns dels reptes que ha hagut d'afrontar | El secret? Un esperit familiar que ha donat vida a un poble sense necessitat d'una administració

En Toni i en Carles a la barra de la sala de la Cooperativa | Pau Masó

Les comissions de festes dels pobles, barris o ciutats són eixos vertebradors de la vida social del territori. El voluntariat, l'esforç, la paciència o la tossuderia són elements que les persones que les formen posen en relleu des del primer dia que entren a formar-hi part. A la Canya la tossuderia, la paciència, l'esforç i la voluntat els hi han durat 50 anys i encara segueixen amb el pot ple.

Des de la seva creació l'any 1967 la Comissió de Festes s'ha convertit en un element imprescindible per un poble que no té ajuntament i que està dividit entre els termes municipals de Sant Joan les Fonts i la Vall de Bianya. Tot i això, el poble pot lluir de tenir una eina que tot i complir 50 anys no es rovella sent la més antiga de la Garrotxa i de les primeres que es va formar a les comarques gironines.

En Toni Roura amb 71 anys és l'única persona que ha viscut el mig segle de l'entitat: «Potser aviat em faran fora», comenta rient i confiat que vindran molts anys més. De fet, ell se sent amb

les mateixes forces que el primer dia i assegura que les coses han canviat molt des de la primera festa que va organitzar.

Un altre dels incondicionals és en Carles Grèbol, un dels dos únics presidents que ha tingut la Comissió. En Carles tenia un any quan en Toni va formar l'entitat. «Em van proposar de ser president i ho vaig acceptar perquè m'agradava. No em pensava que hi seria tant de temps», assegura. Ell és l'encarregat de convocar les reunions mensuals que es fan a la Comissió i d'organitzar, mínimament, els «Pela-canyes»: «Són els socis que formen l'associació i que paguen 25 euros anuals», explica. Actualment en són 321 i ajuden a mantenir econòmicament en vida la Comissió, es tracta d'un terç de la població del poble que té al voltant dels 1.000 habitants.

La Cooperativa, allà on creix la Comissió

Quan en Toni havia acabat de fer la mili, amb vint anys recents, un grup de joves va tocar la porta de casa seva. Eren pocs, però tenien moltes ganes d'iniciar una aventura que ningú imaginava que arribaria fins avui. En Toni es va afegir a ells i van aconseguir apoderar-se d'una sala de ball que existia al poble i que s'anomenava «La Cooperativa». Parlant amb el propietari i havent de gestionar la botiga que hi havia al costat d'aquesta sala, van convertir-se en els propietaris d'un espai que, actualment, encara tenen a les seves mans.

La Cooperativa tal i com era abans Foto: Comissió

La Cooperativa era una botiga de consum que tenia per nom «La Mancomunitat» i es va construir gràcies a l'esforç i la voluntat de la gent del poble de la Canya que amb diners i hores de treball va aixecar l'edifici l'any 1935. Durant la Guerra Civil la sala fou tancada fins que acabada

la guerra un particular la va reobrir i utilitzar com a magatzem pel gra i, fins i tot, com a granja de pollastres.

El 1967 el grup de joves on hi havia en Toni recupera la Sala i la condiona per portar-hi a terme els actes de festes que fins llavors s'havien fet al carrer, al Cafè d'en Xicu o a diferents locals cedits pels veïns. «Cadascú va posar 2.000 pessetes per poder arreglar i condicionar l'espai. No hi havia subvencions i no teníem cap ajuda per part de ningú», explica en Toni.

El 2002 les administracions adquireixen l'espai i cinc anys més tard el fan completament nou per convertir-lo en el que és ara: una sala moderna i equipada, tot i que no deixa de tenir el nom de sempre: La Cooperativa.

Els canvis, els reptes més importants de la Comissió

«Si anys enrere ens haguessin dit que hauríem de fer la festa amb responsables de seguretat els hauríem titllat de bojos, ara és impossible fer-ne una sense», destaca en Toni sorprès. I és que aquest és un dels molts canvis que ha viscut la Comissió per poder seguir amb vida. «La Comissió de Festes s'ha d'anar adaptant a les circumstàncies. Ha canviat molt des de la primera festa, no té res a veure una cosa amb l'altra», comenta l'únic membre que ha viscut els 50 anys.

Una de les decisions més importants que va permetre reinventar-se, va ser la creació dels socis «Pela-canyes» l'any 1981. «Hem de pensar alguna cosa perquè si no tot se'n va a norris», és el que es va comentar en aquell moment tal com recorda en Toni. Les aportacions anuals dels socis els hi va suposar una tranquil·litat que fins aleshores no tenien.

En Toni porta des del primer dia a la Comissió, mentre que en Carles fa 29 que n'és membre Foto: Pau Masó

«Ara és diferent, abans no hi havia cap coixí i depenies de la gent que et venia a la festa, si

ningú participava, estaves fotut», assegura en Carles que admet que ara no arriquen tant. Tot i això la Comissió de la Canya mou al voltant de 20.000 euros per organitzar la Festa Major que celebren al voltant de l'1 de maig.

Per altra banda, en Carles també creu que el jovent perd, cada vegada més, l'autenticitat de les festes de poble: «Els actes que fem per a la gent gran no han canviat, però la nit per als joves no té res a veure amb abans: el jovent venia a gaudir de la festa, ara vénen a gaudir de la seva pròpia festa». En Toni també recorda que abans el jovent estava impacient pel ball, ara ja ni compren l'entrada: «Abans els joves arribaven i tenia pressa per comprar entrar a ballar, ara passegen amb el seu beure i ni entren».

L'esperit familiar, l'antídot per 50 anys més

Quan es posen a pensar amb el futur en Toni i en Carles es miren, agafen aire i el deixen anar de cop, conscients que hi seran sempre, però que el relleu arribarà tard o d'hora. «Penso que hem d'intentar que el llegat que deixem sigui prou important perquè vegin que hem arribat fins aquí», assegura el president.

El «Pela-canyes» més jove de la Comissió es diu Ricard i té 16 anys, 86 menys que la Conxita, la sòcia més gran amb 102 anys. La convivència entre aquesta diferència generacional és la confiança i seguretat que han de tenir els seus membres perquè el relleu sigui efectiu. De fet, la Comissió ha funcionat d'avis a fills i molts dels membres actuals són la tercera generació d'altres socis que han format part de l'entitat.

«El més important per una comissió de festes és anar-se trobant. Hi ha comissions que organitzen un acte i estan set o vuit mesos sense veure's, llavors es refreda. Trobar-se crea una amistat entre tots i genera una família», assegura en Toni.

Una família que ja té 50 anys i que ha actuat de pare, mare, germà, cosí o tieta d'un poble sense administració. La Comissió de Festes de la Canya (<http://www.festeslacanya.com/>) és un exemple que recorda any rere any que les administracions es regeixen pel poble, perquè queda demostrat que la vitalitat d'una vila no depèn d'americanes, corbates, lleis o papers, simplement de la força de voluntat dels seus veïns.